

Veileder til søkere på Store Klima- og energisatsinger i industrien

Som støtte i arbeidet med å søke om støtte, har vi samlet en del mer utførlige forklaringer på prinsipper som ligger til grunn. I tillegg til en forhåndsvisning av hvordan søknadsskjemaet ser ut med kommentarer om det er noe særskilt å være oppmerksom på.

1 Praktisk informasjon

1.1 Personalkostnader og indirekte kostnader

Enova godkjenner en sjablongmessig timesats inkludert overheadkostnader på inntil 1,2 ‰ av brutto årslønn, begrenset oppad til 1 200 kroner per time. Brutto årslønn vil si regnskapsført årslønn før skatte-trekk.

For en ansatt med en årslønn på 600 000 kroner, vil godkjent timesats være på 720 kroner per time. For en ansatt med en årslønn på 1 200 000 kroner, vil godkjent timesats være på 1 200 kroner per time. 1,2 ‰ av 1 200 000 kroner gir 1 440 kroner per time, men timesatsen avkortes til maksimum godkjent timesats som er 1 200 kroner per time.

Denne sjablongmessige timesatsen inkluderer både lønn og andre personalkostnader for den ansatte. Eksempel på andre personalkostnader er reisekostnader, arbeidsgiveravgift, feriepenger, kontorkostnader, IKT-kostnader, forsikringer, pensjonskostnader og lignende. Disse kostnadene kan ikke føres opp i prosjektregnskapet i tillegg til timekostnader.

Personalkostnader skal dokumenteres med en oversikt over timelister. Oversikten skal vise hvilke arbeidsoppgaver som er utført, dato for utførelsen, hvem som har utført oppgaven og antall timer som er brukt.

Årslønn for prosjektdeltakere samt tidspunkt og størrelse på siste lønnsregulering må kunne dokumenteres ved forespørsel.

1.2 Fastsettelse av søkerbedriftens størrelse

Ved søknad om støtte skal søker oppgi bedriftens størrelse. Dette kan ha betydning for utmålingen av hvilken støtte som kan gis og for hvilke vilkår som gjelder knyttet til dokumentasjon.

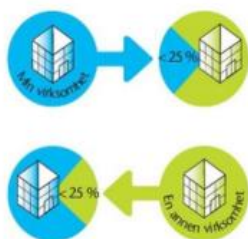
Vurderingen foretas basert på en egen veiledning for dette – se [Enovas brukerveiledning til vurdering av virksomhetens størrelse](#).

ENOVAS BRUKERVEILEDNING TIL HÅNTERING AV SMV-KATEGORISERING

For å beregne dine tall må du først vurdere din virksomhet ut fra nedenstående modeller¹⁾

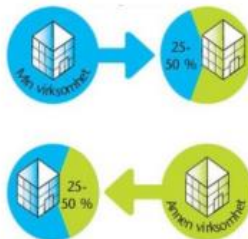
Autonome virksomheter

Min virksomhet eier mindre enn 25% (kapital eller stemmerettigheter) i en annen og/eller en annen virksomhet eier mindre enn 25% av min

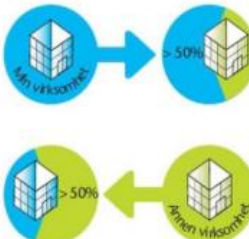
Partnervirksomheter

Min virksomhet eier minst 25%, men ikke mer enn 50%, i en annen virksomhet og/eller en annen virksomhet eier minst 25%, men ikke mer enn 50% av min

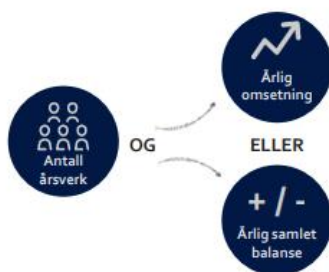
Tilknyttede virksomheter

Min virksomhet holder mer enn 50% av aksjeieies eller medlemmenes stemmerettigheter i en annen og/eller en annen virksomhet eier mer enn 50% av min

For å fastslå om du er en **liten²⁾ eller mellomstor virksomhet** må du sette opp virksomhetens data i henhold til følgende tre kriterier:

Sammenlign dine tall med terskelverdiene²⁾ for å fastslå om du er en liten eller mellomstor virksomhet (større verdier enn for Mellomstor, tilsier at du er en Stor virksomhet)

Det er obligatorisk å oppfylle kriteriet for antall årsverk for å kunne betraktes som en SMV. Virksomheten kan selv velge å bruke omsetningen eller balansen i vurderingen

Virksomhets-kategori	Antall årsverk	Årlig omsetning	eller	Samlet balanse
Mellomstor	< 250	≤ 50 mill. euro (i 1996 40 mill. euro)	eller	≤ 43 mill. euro (i 1996 27 mill. euro)
Liten	< 50	≤ 10 mill. euro (i 1996 7 mill. euro)	eller	≤ 10 mill. euro (i 1996 5 mill. euro)

Når du foretar beregningene av økonomien og antall årsverk bør du bruke data fra din forrige godkjente årsrapport. Se her for gjeldende valutakurser: <http://www.eftasurv.int/state-aid/rates/>

¹⁾ Terskelverdier og modeller er hentet fra Europakommisjonens Brukeveiledning og modellklæring (www.enova.no/smv)
²⁾ Definisjonen Microvirksomhet vurderes under de samme vilkår som definisjonen Liten virksomhet

2 Krav til dokumentasjon av incentiveeffekt

For at Enova skal kunne yte støtte må støtten være nødvendig. Det betyr at prosjektet ikke ville blitt gjennomført uten støtte, alternativt at det ville blitt gjennomført i nedskalert form eller utsatt i tid.

Enova må ha en redegjørelse fra søker på dette, der det tydelig fremkommer hva bedriften vil gjøre i fravær av støtte. Det kan eksempelvis være protokoller fra styrevedtak, strategiske planer, andre interne dokumenter som synliggjør hva som vil være alternativet ved fravær av støtte.

3 Lønnsomhetsberegninger

3.1 Netto nåverdimetoden

Nåverdi (eller present value, PV), eller netto nåverdi (NNV, NPV eller DCF), er definert som forskjellen mellom nåverdien av inngående og utgående kontantstrømmer estimert/antatt/planlagt/avtalefestet i fremtidige perioder. PV beregnes ved å neddiskontere operative fremtidige kontantstrømmer fra investeringen mens NPV også trekker fra investeringskostnader.

NPV brukes i kapitalbudsjettering og investeringsplanlegging som et hjelpemiddel for å analysere lønnsomheten til en investering eller prosjekt og evt. rangere ulike investeringsmuligheter. NPV er en verdsettelsesmodell og viser verdien av en fremtidig tallrekke, i dag.

Enova benytter NPV-metoden i vurdering av prosjekter. Netto nåverdi beregnes relativt til hva som er søkers alternativ til å gjennomføre investeringen.

NPV er et nyttig utgangspunkt for å vurdere og verdsette investeringer og investeringsmuligheter. Samtidig må en være klar over at resultatene fra metoden ikke er absolutte verdier. Resultatene avhenger av forutsetningene. Sentrale spørsmål som stilles i saksbehandlingen vil være:

- Hvilke data er lagt til grunn?
- Hvor gode er dataene og hvordan er dataene fremkommet?
- Mangler det data som bør være med?
- Hvilke forutsetninger er lagt til grunn? Hvor realistiske er de?

Utgangspunktet for nåverdiberegninger i Enova er at beregningen skal gjøres med reelle verdier før skatt. Reelle verdier tar utgangspunkt i pengeverdien på et gitt tidspunkt, dvs. uten at pengeverdien endres som følge av inflasjon.

Nåverdiberegningen kan brukes for å analysere om et prosjekt har behov for støtte og for å vurdere størrelse/nivå på støtten. Enova støtter prosjekter som ikke ville blitt gjennomført uten støtte. Vi beregner derfor nåverdien på den aktuelle investeringen for å se hvor mye støtte prosjektet trenger.

En positiv nåverdi vil peke på at investeringen er lønnsom og vil være rasjonell å gjennomføre. En negativ nåverdi kan indikere at prosjektet er ulønnsomt og trenger støtte fra Enova til å bli gjennomført uten økonomisk tap.

I noen saker kan det være relevant å beskrive økonomien i en større sammenheng for å undersøke om den delen av prosjektet som Enova støtter kan sees som lønnsom, gjennom å være en del av et større lønnsomt prosjekt. Prosjekter med negativ nåverdi kan også bli gjennomført uten støtte som følge av den strategiske verdien prosjektet har for søkeren. Enova gjør derfor også supplerende vurderinger for å vurdere behovet for støtte.

Enova har laget en egen mal for budsjett og nettonåverdianalyse som skal fylles ut og legges ved søknaden. Denne ligger tilgjengelig på programsidene.

3.2 Energi- og karbonpriser

Enova har valgt en tilnærming til nåverdianalyse med realavkastning og konsistent med dette så skal kontantstrømmen oppgis gjennom faste priser, dvs. reelle priser. Dette innebærer at priser ikke skal justeres for inflasjon i analysen.

Ingen har sikker kunnskap om faktiske framtidige priser, og vi må derfor legge til grunn forventede priser.

Når nåverdimetoden brukes for støtteutmåling brukes Enovas prisforutsetninger. Per i dag har Enova prisforutsetninger for elektrisk kraft, lett fyringsolje og CO₂-kvoter (se [Enovas prisforutsetninger](#)).

Priser for elektrisk kraft er relevante i de sammenhenger der det spares elektrisk kraft eller der det skal benyttes elektrisk kraft i nytt prosjekt. Karbonpriser er relevante for de prosjekter der det er redusert bruk av fossile brenslere.

I de tilfellene hvor man har behov for priser på energibærere som ikke finnes i prisforutsetningene, eller om man av en eller annen grunn ikke kan benytte seg av Enovas prisforutsetninger, så er det viktig at prisen dokumenteres fra søkers side.

I lønnsomhetsanalyser bruker Enova de priser som best reflekterer fremtidige prisforventninger. For forventet økning i CO₂-avgiften og kvoter benyttes Finansdepartementets skisserte prisbaner for CO₂ (se <https://www.enova.no/bedrift/karbonprising/>)

3.3 Avkastningskrav

Diskonteringsfaktoren i NNV-modellen er omregningsfaktoren for å uttrykke økonomiske størrelser på ulike tidspunkter i samme verdienhet, og er gjerne den renten alle fremtidige kontantstrømmer diskonteres eksponentielt med. I Enovas lønnsomhetsberegninger vil diskonteringsrenten være det samme som avkastningskrav.

Avkastningskrav kan reflektere hvilken avkastning eierne og andre kapitalleverandører forventer å oppnå, må oppnå eller har behov for å oppnå sammenlignet med alternative plasseringer av kapitalen med samme risiko som denne investeringen. Den brukes altså som et premiss og mål for en positiv investeringsbeslutning. En slik avkastning uttrykkes ved kapitalkostnadene, som representerer et minimum avkastningsnivå, slik at eierfinansiering og fremmedfinansiering (bank/obligasjonseierne) får dekning for sine kapitalkostnader ved finansiering av prosjektet.

Statsstøtteregelverket gir føringer for hva Enova kan akseptere av avkastningskrav. Gitt at avkastningskravet er mulig å dokumentere, er dette den prioriterte rekkefølgen:

1. *Generell avkastningsforventning for denne typen prosjekter internt hos søker*, tilsvarende f.eks. et gjennomsnitt av andre tilsvarende prosjekter med samme risiko, modenhet, og muligheter.
2. *Selskapets prosjektspesifikke avkastningsforventning*, og er en begrunnet avkastningsforventning for akkurat det omsøkte prosjekt, gjerne i relasjon til selskapsspesifikk avkastningsforventning
3. *Selskapsspesifikk avkastningsforventning*, og er ofte relatert til hvordan selskapet som helhet skaffer sin finansiering. Dette kan være selskapets WACC eller forventning fra eiere, styret og ledelse.
4. [Normalavkastning for bransjen som avkastningskrav](#). Normalavkastning representerer aggregert og gjennomsnittlig historisk kapitalkostnad, og er inndelt for ulike bransjer. Enova får hjelp til å utarbeide normalavkastningskrav for ulike segment. Disse blir oppdatert en gang i året.

Søker må alltid redegjøre for *hvorfor* og *hvilket* avkastningskrav som legges til grunn for omsøkte prosjekt og eventuelt for nullalternativet, og dokumentere dette for eksempel ved interne beslutninger for tilsvarende prosjekter hos ledelse, styre, eller vist ved studier og annet kunnskapsgrunnlag (f.eks. årsrapporten). Enova vil gjøre en vurdering av om dokumentasjonen er tilstrekkelig og reell.

Å vedta i en styresak eller at en leder sier at avkastningskravet for et prosjekt skal være x % vil ikke være tilstrekkelig, det må tydelig fremkomme dokumentasjon på hvordan avkastningskravet er fremkommet. En slik dokumentasjon bør beskrive hvordan fremmedkapital finansieres (lån, obligasjoner etc.). For egenkapital må det også begrunnes/dokumenteres hvordan avkastningskravet er fremkommet. I tillegg må det argumenteres for/dokumenteres hvilken andel av gjeld og egenkapital som vil brukes i prosjektet.

Enova innhenter årlig data for normalavkastning for ulike bransjer. Disse er tilgjengeliggjort på [Enovas nettside](#) og kan legges til grunn uten ytterligere dokumentasjon.

Merk at avkastningskravet som skal benyttes i Enovas beregninger skal være reelt og før skatt (se neste avsnitt).

3.4 Bruk av reelle verdier

Det skal benyttes reelle verdier i søknad til Enova. Dette innebærer at Inntekter, kostnader og investeringer skal noteres i dagens pengeenhet, uten å ta hensyn til fremtidig inflasjon.

Avkastningskravet skal være reelt før skatt. Med andre ord, når du arbeider med en fremtidig kontantstrøm som er uttrykt i dagens pengeenhet, skal du bruke et reelt avkastningskrav.

Du kan benytte følgende formel for å omregne nominelt avkastningskrav til reelt avkastningskrav:

$$\text{Reelt avkastningskrav} = (1 + \text{Nominelt avkastningskrav}) / (1 + \text{Forventet inflasjon}) - 1$$

Dette sikrer en mer presis vurdering av den reelle verdien av investeringen som gjøres.

Merk: Forventet inflasjon skal være basert på pålitelige og aktuelle data for å gi den mest nøyaktige beregningen av reelt avkastningskrav, ofte benyttes Norges Banks inflasjonsmål som grunnlag.

4 Enovas vurdering av søkers gjennomføringsevne

For at prosjekter skal ha effekt i markedet må de gjennomføres. Søkeren/søkernes gjennomføringsevne er derfor et viktig kvalifikasjonskriterium.

Gjennomføringsevne er et samlebegrep for hvor troverdig det er at aktøren kan gjennomføre prosjektet på en god måte. Begrepet innbefatter blant annet at aktøren(e) bak prosjektet må ha tilstrekkelige finansielle og organisatoriske ressurser, teknologisk kompetanse og en troverdig plan for realisering av prosjektet og resultatene.

Vurdering av gjennomføringsevne gjøres også for å sikre at søker har tilstrekkelig håndtering av de risiko-elementene Enovas støtte ikke avlaster. Tilstrekkelig risikohåndtering fra søkers side er en forutsetning for å innstille til et positivt vedtak fra Enova.

Det er også andre faktorer som kan være nødvendige for å avklare søkers gjennomføringsevne. Risiko for bedrageri, skatte- eller avgiftsskjerpelser eller konkurrerende produkter kan være vesentlig for om søkeren lykkes med å realisere prosjektet, og må tas i betraktning når saksbehandler vurderer gjennomføringsevne som et ledd i saksbehandlingen.

Under gjennomføringsevne vil punktene under vurderes. Gjennomføringsevnen må være tilfredsstillende på alle tre punkter. Merk at risikovurdering og -håndtering vurderes under alle tre kriterier.

Kravene til søkers gjennomføringsevne øker med økende risiko i prosjektet. Prosjekter med høy risiko og/eller stort finansielt omfang krever en svært solid søker.

4.1 Finansiell gjennomføringsevne

Søkere må ha stabile og tilstrekkelige ressurser til å opprettholde sin aktivitet i hele prosjektperioden og til å gjennomføre og drifte investeringen.

Søker må ha kapital til å fullfinansiere prosjektet, samt sannsynliggjøre plan for finansiering for å bringe produktet ut i markedet (hvis relevant). Bedriften må kunne vise til en realistisk plan for oppkapitalisering knyttet til en milepælfinsiering.

Søker må sannsynliggjøre gjennomføringsevne også dersom prosjektet skulle drøye ut i tid eller dersom kostnadene skulle bli høyere enn antatt. Risiko og risikohåndtering må være beskrevet.

Kontrollspørsmål som må være svart ut for at saken skal kunne innstilles:

- Søker har sannsynliggjort tilstrekkelige finansielle ressurser til å gjennomføre prosjektet og realisere resultatene
- Prosjektets budsjett er godt beskrevet og er basert på troverdige estimater
- Alle relevante finansielle og økonomiske risikomomenter er godt beskrevet og tilstrekkelig håndtert

Dokumentasjon som er nødvendig for å fatte et positivt vedtak, og som kan vedlegges søknaden:

- For nyopprettede foretak (foretak uten årsregnskap siste to år) skal forretningsplan og finansmodell for selskapet over levetiden til prosjektet (eller liknende) legges ved.
- Bekreftelse på finansiering, eksempelvis tilgjengelig egenkapital, forpliktelse fra investorer, finansieringsbevis fra långivere e.l.

4.2 Teknisk gjennomføringsevne

Søkere må ha troverdig teknisk evne til å gjennomføre prosjektet, herunder tilstrekkelig kompetanse og kapasitet på det tekniske personellet og leverandørene.

Kontrollspørsmål som må være svart ut for at saken skal kunne innstilles:

- Søker har tilgjengelig den nødvendige tekniske kompetansen og kapasiteten til å gjennomføre prosjektet
- Søker har erfaring med gjennomføring av liknende prosjekter fra før, eller har knyttet til seg leverandører med tilstrekkelig kompetanse
- Alle relevante tekniske risikomomenter er godt beskrevet og tilstrekkelig håndtert, med særskilt vekt på spesielle utfordringer knyttet til at prosjektet dreier seg om ny teknologi

4.3 Organisatorisk gjennomføringsevne

Søkere må ha troverdig organisatorisk evne til å gjennomføre prosjektet, herunder tilstrekkelig kompetanse og kapasitet hos prosjektledelse og prosjektorganisasjon.

Prosjektbeskrivelsen må sannsynliggjøre høy modenhet av planer for prosjektgjennomføring¹ samt for ivaretagelse av alle myndighetskrav og relevante standarder for å etablere nødvendige godkjenninger.

Kontrollspørsmål som må være svart ut for at saken skal kunne innstilles:

- Bedriften har tilfredsstillende styre og ledelse
- Prosjektet er godt forankret hos ledelse/eiere og i bedriftens strategi
- Prosjektledelse og -organisasjonen er tilfredsstillende, både på kompetanse og kapasitet
- Prosjektplanen er gjennomarbeidet og troverdig
- Planen for ivaretagelse av myndighetskrav, standarder og nødvendige godkjenninger er gjennomarbeidet og troverdig

¹ herunder forberedelser, reguleringsplaner, krafttilgang, bygging, igangsetting og drift

- Alle relevante organisatoriske risikomomenter, herunder også IPR², er godt beskrevet og tilstrekkelig håndtert

4.4 For tilfelle der en aktør skal etablere prosjekt hos en sluttkunde (EPC/ «Energy as a service»)

Søker må vedlegge avtale med kunde der forretningsmodell og forpliktelse for en framtidig leveranse er tydelig beskrevet.

5 Enovas vurdering av rangeringskriteriene

Med rangeringskriterier menes de kriteriene Enova bruker for å vurdere «godheten» av kvalifiserte enkeltprosjekter. Vurderingen brukes til å rangere prosjekter både opp mot hverandre og opp mot Enovas policy for minstekrav på de ulike kriteriene. Rangeringen brukes også for å avgjøre hvilke prosjekter som det er rom for å støtte innenfor budsjettet som er tilgjengelig.

5.1 Kostnadseffektivitet vektes 70%

På programmet Store klima- og energisatsinger i industrien er kostnadseffektivitet rangert høyest og teller 70% av en total karakter. Med kostnadseffektivitet menes da hvor mange støttekroner prosjektet vil trenge for å oppnå nødvendig lønnsomhet.

Kostnadseffektiviteten beregnes her basert på energiresultat i form av gjenvunnet mengde energi eller mengde utfaset fossile brenslere i støttekrone/kWh.

Resultatet sammenlignes med Enovas øvrige prosjektportefølje og får satt karakter basert på dette. Det er satt et minstekrav på karakteren 3,0. Hva dette vil innebære i kr/kWh vil avhenge av prosjektporteføljens utvikling.

5.2 Spredningspotensial og bidrag til å fremme innovative løsninger vektes 30%

Dette er en post som favner både spredning, framtidig konkurransekraft for valgt løsning og innovasjoner som legges inn i prosjektet som løfter løsningen til et høyere nivå enn det ellers ville hatt.

Elementer å tenke på:

- EUs taksonomi kan gi retningslinjer for hva som er ansett som bærekraftige aktiviteter. Hvordan støtter prosjektet opp under dette
- Hvordan passerer løsningen seg inn i et helhetlig energisystem-perspektiv? Ivaretas behov for fleksibilitet og avlastning av nett, demonstreres gode lagringsløsninger for elektrisk kraft og eller varme (høy og/eller lav temperatur)?
- Det er nødvendig for Enova å få avklart om løsningen har et potensiale til å kunne bli valgt uten støtte i fremtiden, og hvilke forutsetninger som i så fall må endre seg relativt til i dag. Søknaden må derfor redegjøre for
 - Dagens status for teknologien og markedet
 - Nødvendig status for teknologien og markedet for å oppnå lønnsomhet, eksempelvis:
 - Kostnadsreduksjoner
 - Regulatoriske endringer
 - Videre teknisk utvikling
 - Priser på utslipp
 - Andre politisk satte rammebetingelser
- Hvilket potensial har løsningen for å tas i bruk hos andre, er løsningen direkte relevant for mange, for flere sektorer?

² I utgangspunktet skal tilskuddsmottaker eie rettighetene til det som utvikles. Bedriften må ha foretatt nødvendig nyhetsgransking for å sikre at det ikke eksisterer patenter som kan sperre for kommersialisering eller videre bruk.

- Har dere løsninger som dere selv mener er innovative og fortjener å løftes fram?

6 Absolutte unngåtte klimagassutslipp

Absolutte unngåtte klimagassutslipp er et estimat på *hvor store* klimagassreduksjoner som prosjektet kan forventes å gi – enten nå eller på sikt. Vi er primært ute etter Scope 1 utslipp, men ønsker at det også gjøres rede for Scope 2 utslipp.

Enovas metodikk for beregning av Scope 1 og 2-utslipp, inkludert utslippsfaktorer, skal benyttes. Prosjektets levetid skal også tas med i betraktning. Levetiden settes lik den som benyttes i lønnsomhetsberegningen (for investeringsprosjekter), eller som en typisk levetid for en fremtidig kommersiell installasjon av teknologien (for pilotprosjekter).

Vi summerer forskjellen i direkte klimagassutslipp (ΔGHG_{Sc1}) fra referanseprosjektet (Ref) og prosjektet (Prosj) i hvert år av prosjektets levetid (år 1 til z):

$$\Delta GHG_{Sc1} = \sum_{y=1}^z (Ref_y - Prosj_y)$$

For indirekte klimagassutslipp i Scope 2 får vi tilsvarende formel. Utslippsreduksjonen vil da være relatert til energibesparelsen i prosjektet, multiplisert med utslippsfaktoren per kWh.

Det anføres her at Enova per i dag ikke regner inn utslipp fra kraft fra det norske nettet (norsk elmiks) i resultatet som rapporteres til KLD. Dette er forklart ved at norsk kraftproduksjon er basert nær 100% på vannkraft. I vurderingen av Scope 2-utslipp er det her valgt å benytte NVEs nyeste klimadeklarasjon for fysisk levert strøm i Norge. 2022-tallene er **0.019 kg CO₂/kWh**.

7 Det web-baserte søknadsskjemaet

Selve søknaden fylles ut i søknadsskjema som startes opp ved pålogging på Enovas søknads- og rapporteringssenter. I tillegg skal flere obligatoriske vedlegg legges ved.

Det er flere ulike poster/faner som skal fylles ut og disse er stort sett selvforklarende eller har nødvendig utfyllende informasjon på de respektive sider.

Innledningsvis må det oppgis hvilket selskap som står som søker. Deretter er det 17 ulike faner det skal tas stilling til:

7.1 Virksomhetens størrelse

Se oppsummering i kapittel 1.2 her, eventuelt følg lenke som er henvist til på siden. Størrelse på virksomheten vil være avgjørende for maksimal støtteandel som kan innvilges.

7.2 Egenerklæring

Dette er en side der dere skal synliggjøre at dere er innforstått med en del premisser for å søke.

7.3 Tematisk satsing

Her velger dere hvilken teknologisk løsning dere søker for.

7.4 Prosjektsammendrag

Gi prosjektet et beskrivende navn og lag en oppsummering av innholdet i prosjektet.

Og husk at det er den reelle geografiske lokalisering en av prosjektet som skal gjøres rede for i prosjektlokalisering.

7.5 Tilganger

Ta stilling til hvem som skal ha tilgang til prosjektet i Enovas- søknads- og rapporteringscenter.

Den som står som **Formelt ansvarlig**, er den som vil får oversendt kontraktsdokumenter til signering. Det er viktig at denne har de nødvendige fullmakter til å signere for prosjektet og er innforstått med at de har en rolle. I store selskap: vurder hvor høyt opp i hierarkiet denne må sitte. I mange tilfeller vil denne personen ellers ikke ha noen aktiv rolle opp mot Enova – dette ivaretas av egen Kontaktperson

Kontaktperson er den som i det daglige kommer til å være primærkontakten mot Enova. Håndterer tilganger for andre deltagere i prosjektet og følger opp rapporteringsforpliktelser.

Andre som skal ha tilgang legges til av kontaktpersonen. Det kan være både interne og eksterne aktører som har en aktiv rolle i prosjektet. Disse kan søke og rapportere på prosjektet og vil ha tilgang til dokumenter knyttet til prosjektet.

7.6 Partnere

For dette programmet er fanen «Partnere» knyttet til det å synliggjøre at det er reelle avtaler mellom en EPC/ «Energy as a service» leverandør og en industribedrift i de tilfeller der førstnevnte søker støtte. Da oppgis sluttbruker som partner i prosjektet. Det er altså ikke helt sammenfall med forklaringen som står på punktet. Her er det ikke snakk om at flere parter skal ha støtte. Det er kun en søker.

7.7 Leverandører

Oppgi sentrale leverandører der disse er kjent på søknadstidspunktet.

7.8 Energi

Her legges energieresultatet inn. Følg veiledning på siden. Siden inneholder også egen tabell for omregning til kWh dersom dere kun har tall for masse eller volum.

7.9 Klima

Det forventes ikke at disse prosjektene skal gi reduksjoner i klimagassutslipp som ikke har med energibruk å gjøre, så her krysses det normalt «Nei»

7.10 Effekt

Dette er et punkt som er viktig for å synliggjøre hvordan prosjektet vil virke inn på det elektriske energisystemet.

Dersom prosjektet utelukkende bidrar til å redusere bruk av elektrisitet gjennom energigjenvinning, vil prosjektet ha et positivt effektresultat. Det er den redusert effektbelastningen virksomheten vil ha som følge av prosjektet.

Dersom prosjektet innebærer å sette en varmepumpe for energigjenvinning inn i en prosess som i dag er helt fossilt fyr, vil prosjektet ha et negativt bidrag tilsvarende den maksimale kompressoreffekten prosjektet vil bidra med.

Input her påvirker ikke vurderingen av prosjektet, men er viktig for å kunne se den helhetlige effekten av Enovas virkemiddelbruk.

I prosjektbeskrivelsen kan det synliggjøres hvordan man kan avlaste eventuelt effektpådrag og om det legges til rette for å benytte lagringsløsninger som gjør at det kan tilbys fleksibilitet i høylastperioder.

7.11 Økonomi

Her gjøres det rede for alle sentrale kostnader. Noen som separate proster andre i sekkeposter. Eventuelle sekkeposter må detaljeres opp i prosjektbeskrivelsen.

7.12 Finansiering

Gjør rede for hvordan prosjektet skal finansieres for å dekke opp den delen Enova ikke finansierer.

7.13 Lønnsomhetsberegning

Les kapittel 3 over. Der dekkes viktige prinsipper.

Her legges input til lønnsomhetsberegning. Benytt data fra det obligatoriske vedlegget med mal for Budsjett og netto nåverdianalyse til å hente input. Velg relevante inntektstyper og kostnadstyper.

7.14 Nøkkeltall

Disse beregnes automatisk basert på input i Lønnsomhetsberegningen. Sjekk at resultatene samsvarer med beregninger gjort i mal for Budsjett og netto nåverdianalyse.

7.15 Vedlegg

Last opp obligatoriske vedlegg og eventuelle vedlegg dere selv ønsker å ha med for å belyse prosjektet bedre.

Dersom prosjektet eksempelvis inneholder avtaler mellom en EPC-aktør og en bedrift skal dette dokumenteres med vedlegg

7.16 Bærekraft

Her tar dere stilling til hvordan prosjektet vil treffe på utvalgte bærekrafts-mål.

7.17 Oppsummering

Her oppsummeres det som er lagt inn i skjemaet. Dersom noe mangler vil det varsles om og dere må gå tilbake til de aktuelle punktene og rette opp avvik.